

Mekalo san 2016

San 44nan - Boko 532nan

Songo = dɔɔrɔmɛ 35

KIBARU

Kalofarikolojenaje
kibaruyaw

N° 8

Kunnafoniseben bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléfoni : 20.21.21.04 Kibaru bugufiyé Bosola Bamako

Kunnafonidumandara koorisenenaw tulo kan

Sene minisiri Kasumu Denon ye taama ke kooriseneyorow la, min damineneku mekalo tile 14 san 2016.

Semudete nemogoba Modibo Koné, Otiwale nemogoba Mamadou Kane, Mali senekeso nemogoba Bakari Togola ni Mali koorisene koperatifuw ka jekuluba nemogo fana don, ka fara maaba caman were kan, nin bee tun be sene minisiri nɔfe a ka taama in na. Taama in kun tun ye ka taa san 2016-2017 sene kanpani konko kumbabaw nɔfe senekelaw n'u nemogow ye u sigiyorow la.

Minisiri y'a jira senekelaw la, ko koori songo bora kilo sefawari d.47 la k'a ke d.50 ye ninan.

Ko fen min ye angere songo ye goferenaman ka sira kan, o be to a da koralia sefawari d.2200; n'ye kilo 50 bore kelen songo ye. Senekelaw ye koori hake min di Semudete ma san 2015-2016 sene kanpani kono, u segensara sefawari d.1 kilo kelen o kelen, o bena lasegin u ma teliya la.

O wari mume be ben sefawari miliyari 2 ani miliyon 700 rā. Senekelaw ye se ka taa a niyoro mine k'a damine ntendendan na mekalo tile 16 san 2016.

Tono min sorola koori sorolen nafa la, Semudete nemogoba Modibo Koné sonna o tilacogo dantigelen ma. Kemesarada 38 be di Semudete ma; kasoro korolen, kemesarada la 40 de tun be di ale ma. Senekelaw ta kera kemesarada la 62 ye; kasoro korolen, kemesarada la olu ta tun ye 60 ye.

Minisiri ka fo la, goferenaman ye nin wulikaj in ke, walasa senekelaw ka segen ka don uye. Sabula joyoroba be koori la Mali bolo. Ni sanu bora a la, fen were min be wariba soro jamana bolo kokan, o ye koori de ye.

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Dugukoloko minisiri Mohamed Ali Bacili ko «Dugukolofeerelaw te siran fanga ne tuguni»

Dugukoloko minisiri Mohamed Ali Bacili be wulikajo la walasa sariya ka labato dugukoloko la ani dugukolo minnu sorola yuruguyurugu la, olu ka se ka lasegin utigw ma.

Dugukoloko be dakun min na sisan, a kelen be

Minisiri, dugukolofeere ani k'i sigi yoro la min yamaruya ti bolo, o kelen be dansagonwale ye Bamako n'a lamini na sigidalamogow ani faamaw fe. I be se ka do fo an ye a ko kan wa?

Mohamed Ali Bacili :

Ne be min fo jama ye, u k'a don ko dugukolofeereba in bee kunye wariko ye. Wariba de be sorø dugukolo la. Min yere y'a dansagon bonya, o de ye mogo be se ka wariba juru sorø bankiwa la ni dugukolob'i bolo. Olu'b'a mine mogow bolo juru garanti ye. O de la mogow be dugukolo nini cogoya bee la ka titirifonse k'a la ka faa o seben di banki la ka wariba juru ta.

Dugukolofeere in be ka ke cogo jumen na?

Mohamed Ali Bacili :

Dugukolofeere kecogo ne ka misen. A fanba, min yankan ka bon kosebe, o be ke ni titirifonse ye. N'o ye dugukolotigya seben jonjon ye. A tigi b'o de ta ka taa o di banki la garanti ye, ka wariba juru ta. Dow yere be u jigilamogow ka dugukolo walima du seben singa ka taa o di banki la ka juru ta.

Dugukolofeeralia minnu delilen b'a ko la kosebe, olu be mogo nini min b'u deme ka seben do dilan dugukolo la k'a songo geleya kosebe, kasoro o te tige ye.

N'a sera ka' sefari miliyon 500 juri sorø banki la o yuruguyurugu kono, mogo min'y'a deme ka seben lankolon in dilanyorla, a be miliyon 50 di om. Banki jurudonnaw nemogo, a be miliyon 50 di o fana ma; kasoro o b'a don pere ko nin bee ye ko sogolonnen ye, min ni sariya te fan kelen fe. Warije min labilala ale ye, a makob'o doron de la. Banki bee koni te son nin waleya in ma u ka cakeda la. A ye

geleyaba ye jamana kono. Walasa ka dugukoloko kunkankow faamuya, faso ka kunnafoniseben min be wele tubabukan na «Lesori», n'o ye netaa ye, o sera Mohamed Ali Bacili ma k'a pininka. An benn a dakun dɔw da a' tulo kan.

Dugukoloko minisiri Mohamed Ali Bacili

dugukolo min namara ka titirifonse dilan o la, mogo min y'a deme k'o dugukolo songo caya kasoro o te tige ye, o seben ninnu sababu la, a be sefawari miliyon 400 soro ka bila a kun; a kelen ko ka miliyon 100 k'o sorø suronfen ye.

Songo min folen don dugukolo la, banki fana b'a to yoro songo ka se ka yeleno sanfe kosebe ka sorø k'a feere. «Faya imobiliyeri» ye dugukolofeere cakeda do ye. N'y'a kolosi olu ka dugukolo do seben kono, yoro min fine te teme taari tilance kan Yirimajo, o songo ye sefawari 785.014.300 ye. Bee dun b'a don k'o yoro in songo t'o bo.

Wariko nata fe, dugukolofeerelaw be yorow bosi u tigw la, walima k'u san da suw la, ka titirifonse dilan u la taa u di banki la k'u waribe mince ka

k'u kun. An be don min na, banki caman be yen, o ka garanti minnen kemesarada la 29 ye dugukolosebenwye, kasoro sariyal a, banki kelen ka dugukologaranti man kankateme kemesarada la 17 kan. O de koson waati do la warije dɔɔrɔm kelen tun te banki Bedeyem (BDM) bolo bilen; fo dugukolosebenw dɔɔrɔn. Mogoo minnu ka wari be lamara yen, warije soroli tun kera geleya ye olu bolo kosebe o waati la. O geleya kelen in ye banki Behasiyem (BHM) sorø, o desera co, fo banki Beyemmesi (BMS) y'o banki in san ka fara a yere kan. Bankiw de tun be mogow ka warije bilalen ta ka don dugukolosebenw na.

Sariya la sojocakedaw man kan ka

A to be ne 2nan na

KONKO BE LE 8NAN NA

«Dugukoloferelaw te siran fanga ne tuguni»

Né fobs ts

foro san. Sabula ut senecklaw ye; u ka baara ye sojo de ye k'o feere. U ka kank ka dugukolo de san goferenaman bolo, o be titrifonse dilan a la ka di u ma. N'i be yoro san k'a ke foro ye ani n'ib'e yoro san ka duwjo a kono walima baara suguya were, o songo te kelen ye.

Ni forodon, odugukolo meterekene kelen songo ye sefawari dɔrɔme 16 ye. Taari kelen y'o la d.160 000 ye. Nka n'i be yoro san ka baara suguya were ke a la min te sene ye, meterekene kelen songo ka ca ni d.16 ye. Nka ni sojola ye foro san meterekene kelen-kelen d.16 la a be tila k'a ka deme lini goferenaman fe ka da a kan k'a beria dugukolo labaara. O la a ye meterekene min sand.16la, o tilance be bin a ye, a ka sarata be ben meterekene na d.8 ma. Od.8 fana bee te sara nɔgon fe, a be tilance sara baara damine na k'a di tilance sara ni baara banna.

Dugukoloferelaw ye jɔnw ye?

Mohamed Ali Bacili :

Dugukoloferela fanba ye jagokelaw ye. U be dugukolo nɔnaboyorɔ caman don, u b'a don fana ko faamaw be surɔfen minni k'i mako nɔnabo halini sariya te. Bamako ni Kati kono dugukolo minnu be yen, a titritigi kemesarada la 92 fo 94 ye jagokelaw ye. Kemesarada la 3 ye goferenanta ye. Kemesarada la 4 ye senecklaw ta ye.

Dugukoloferereye be dakunjumen na sisan?

Mohamed Ali Bacili :

Dugukoloferere, a fanga ka bon bi kosebe. A kelen be bee kunko ye. O dogolen te mogo si la. A jate minne dɔron; k'a ta jamana ka yemahoronya soroli la ka se san 2013 ma, titrifonse 24.000 de tun be Mali kono. K'a ta 2013 la ka se 2014 feburuyekalo ma, titrifonse 60.000 dilanna Kati dɔron na. Awirrilikalo banwaati la, ne taara Jalakorobugu laje Kati mara kono. Jalakorobugu ni Bamako dugukonona ce ye kilometeri 20 ye Segusira la. Mogo o mogo be yen, san 1977 b'a bee ka du seben kan tuma min na Sori Ibarahima Sila be Bamako gofereneriya la.

San 2013 de la dugukolo minisiri do, ka konne ne, o ye taari 18 titrifonse dilan ka di «Faya imobiliyeri» ma. Taari tilance do nonabila ye. O min tun b'o bolo Yirimajo. A waati la o cakeda in nɔmogo ye Suwadu Jalo ye. O taari tilance min tun dira o ma, Yirimajokaw tun ye mankan wuli ka jo a koo nofe. Ode falenna taari 18 in na Jalakorobugu. Mogo dow ka duw tun b'o koori kono. A y'o duw ci, ka suga fana ci k'a sababu ke k'o yoro in

titrifonse b'a bolo. Odutigi dɔwfatura; nka u musow n'u denw be yen. U ka duw cira. Min yere ka jugu nin bee la, n'o ye geleya yere sun ye, mogo b'u sigilen to biro kono ka titiri dilan yoro la ka di ten k'a soro u ma taa yoro laje ni mogo sigilen be yen, wəlima ni mogo te yen. Tuma dɔw la i'b'a soro dugu dɔw yere b'o titiri dilannenw dugukolou kan. A be fo k'o dugu ka wuli. Sabula fanga la titrifonse dɔron de be dugukolo ke mogo ta ye. O «Faya imobiliyeri» kelen in, taari 123 b'a bolo Jago, Kati kerefe. Ottitrifonse b'a topo la. Jago misiri b'a kono, Sesikomu (dogotoroso) ni dugutigi ka bulon b'a kono, kaburudo ni duwrew b'a kono. Ob'a jira ko segesegeli fosi ma ke yoro in kan yanni titiri ka dilan a la k'a di mogo were ma.

O kofe n taara kaburudo do laje Segu Komatekisi (COMATEX) dafé. Kaburu do be yen, metere kelen te soro o ni do ka yoro dance ce. Nin bee b'a jira ko dugukolo te ko dennin y'an fe yan. Waritigwi deseko fosi te yen. U be bee don u sakolada fe. K'a ta gofereneri la, peref, superef, dugutigwi ani meriw fo ka se dugumogo tow yere ma. Hali dugukolo cakedaw fanga ka sira fe, u be surɔfen di nin bee ma k'u mako nɔnabo. Mogo yere te siran fanga ne a ko la tuguni.

Gofereneri b'a kalama ko sariya t'ale yamaruya ka teme dugukolo taari 10 dili kan mogo kelen ma yoro kelen kono. Nka surɔfen kama a be taari 10 sigiyorona 10 di i ma. A b'a kelen-kelen titrifonse dilan a dan ma. Kasoro sariya la ni mogo keleri ka dugukolo ninita sera taari 50 hake ma, minisirilaje de b'o nɔnabo. Mogo dow ye wariba soro fo ka be baana ye dugukoloferela. Mogo caman be ka nəbo un'uka soro fe; kasoro senecklaw juguw don.

Cakeda wereb be yen, n'o ye «Banga imobiliyeri» ye Tabakoro ani «Kome imobiliyeri» Sirakoro. Linan olu ye sefawari miliyari 17 labo banki la Bedeyemu (BDM) na, k'a kalada k'ubena sow jo Tabakoro. Kasoro uye banki ni mogo ani fanga nɔnamini k'u bɔne u ka soro la. San 2012 minisirilaje de senfe, minisiriv bennna a kan, o mogo minnu ka dugukolow minena u la Tabakoro, o musaka sefawari miliyari 6, goferenaman b'o sara. Oyoraninnu dira sokominisiriso ma a ka sow ja yen. Dugukolo ye fanga de ta ye. Mogo gansan were mankan k'a feere walima k'a di mogo ma.

An ye titiri dow wuli, nka kiirisow wulilen be k'u jo ko munna o kera; sabula ko kiirisow dɔron de yamarualen don n'o baara in ye.

Dugukoloferelaw, kiiriso miyinu te baara ke sariya kono anifaamalamogo yuruguyurugulikela dow be ka dugukolo k'u sako ye ka sene silasa jamana kono, ka mogo caman bɔne a

ka dugukolo la.

E ye cakeda fila minnu kofe, olu ka kofe bee nɔnabora wa?

Mohamed Ali Bacili

An y'a nini ka «Faya imobiliyeri» ka titrifonse wuli. Fen o fen y'a deme ka titiri lankolon in dilan ka di a ma, k'a jira k'a bee ye sariya soso. Mogo min ye sariya soso, a man kan sariya ka da a sosoaa kakan. A b'a nangi. Bee b'a don ko titrifonse minnu dilanna Jago ani Jalakorobugu, ko seben lankolonw don. Mogo o mogo sen b'a kola, a bee no ka kan ka mine k'u kiri. U te jamana ye; u b'u yere de ye.

Misaliw te ban. Sigiliw bolodacogo Mañanbugu kin kono, o kera kabini san 1973 waatila. Ka mogo yamaruya ka sigi yen, o seben labanw dira san 1977 waati la. San 1978 y'a soro sigiyorɔ lankolon dibali te yen tuguni. Mogo bee ka sigiliseben dafalen tun b'i bolo. U y'u ka yorɔ jo ka don u kono. Nka Bamako faaba meriba n'o ye Adama Sangare ye, ale ye yelema don Mañanbugu sigida cogoya la. A ye yoro dow jatemine ka du 30 di dugukoloferela do ma. O ye mogo lakodɔnnenba ye. A ye titrifonse 5 dilan. Du caman b'u kono. N'a sɔrɔla Bamako mori tun ye segesegeli ke folo; a fo ni nɔgonna gasi tun na ale soro?

Ottitrifonse kuraw bora mogo minnu ka yorɔ kan, u ka kofe nɔnabora wa?

Mohamed Ali Bacili

An ye weleli fana ke kiiriso la k'a nini ka Adama Sangare ka titiri kura ninnu wuli. Kiiriso sonnen t'o fana ma folo. K'an man kan k'u wuli; ko k'u kofe to kiiriso yere bolo.

Mogo minnu ka sow be titiri ninnu kono, olu dama be wulikajo la folo; nka halibi ta ma bo sisi ma bo.

Yala dugukolo dansagonmogow be ka nangi wa?

Mohamed Ali Bacili

Siga kelen don mogo o mogo la a kow la, a bee seben donna segesegelikela bolo ani polisisow la.

Mogo dow yere genna ka bo u ka joyorow la kaban. Titrifonse lankolon dilanni ye dansagonbara min ye, n'a ma kuncé a tuma na, a be do fara jamana nɔgamini kan. Ni ko ma bo kɔrelenw na, mogo wereb b'a ke.

Cikelaw ka seneckedugukolo ntarakili u la waritigwi fe, è ye fura jumen soro o la?

Mohamed Ali Bacili :

Dugukolokomankan ka jugu Bamako, nka jamana fan bee de don. Bamako ta ka jugu, jama be yen,

faamaw fana ka ca, a mana nɔgami cogo o cogo, nɔnabocogo b'a la. Nka jamana yoro tow te ten. Cikelaw te sariyaw don wa lafasabaga t'u la. Warikonata b'u bila kow la u te minnu laban don.

Misali la, Laminbanbala ye dugu do ye Sikasokerefe, a ni Sikasosorodasiw dagayorɔ manjan. Odugumogow bora a kalam, k'u ka dugu feerela fo ka titrifonse ke a la.

Dugun'a fɔrown'a sow, n'a lakoliso mume feerela dugudenw nɔnɛma, Dugu koroba dun don. Obe ben cogo di? Laminbanbala kerefedugu do be yen, a n'o ce ye kilometre 3 ye, o fana feerela o cogo kelen na ka titrifonse ke a la. A fɔra u ye fana yɔyɔsanna in fe u ka wuli ka yoro bila sanni kalo 6 ce, ka taa usigiyorɔ were kilometre 10 nɔgonna na. O yoro ni gudorɔn ka jan wa kunkorobilawari si ma di u ma.

O nɔgonna ma deli ka ke Bamako.

Feerenni kera kasorodugukoloko minisiriso t'a kalam. Dugumogow ye wulikajow ke, ka seben ci faamaw ma k'u ka nisongoya jira, o sebenw minena k'u nɔmadagogosigida faamaw fe. Olu be k'a miiri ko minisiriyelema ka ca, ni Bacili bora a no na don min, u na u sago soro.

Sisan, sigidalamogow be ka faamuya soro yere ma. U be k'u ban ka wuli ka bo u fadugukolo kan. U be ka jekuluw sigi senkan minnu be ka baara ke sariya kono, k'a lini ka jamana sariya don dugukolo la, ka baara ke n'u ye.

O wulikajow min be ka ke dugudenw fe k'uka dugukolo lakana, dugukoloko minisiriso ka deme be ka nesin olu ma, k'u latasa, k'u sinsin, k'u jiidi.

Kabinii nana dugukolo minisiriso kunna, i ka cakeda b'a la k'a nesin dugukoloyuruguyurulikelima. Feere jumenw b'i bolo o la?

Mohamed Ali Bacili

Fere min b'an bolo o ye dugukolo laseginnia tigwma. Seben namaralen minnudilanna dugukolowla k'u feere, olu tigw an'u dilanbagaw an'u kojugukejognonw, sariya b'olou nomine k'u kiri. A ko be fesefese ji nɔmajolén na. A yuruguyuruko caman bilaléne Zantaramuw ka bolo kan kaban Bamako, u ka fesefeseli ke, sigida la. Dugukolo ye cikelaw ta ye bawo u y'a soro ciyen ye. Sariya b'o lakodon. Ni mogo min nana boriniw turu u ka dugukolo la nkalon kan, u ka bɔn kan bɔn yen. Ni mogo min nana kolon sen u ka yoro la nkalon kan, u k'u geren. Sariya b'u yamaruya ni bin kera u kan, u k'u yere lakana.

Yali sariya be mogo bolo ka cikelaw ka dugukolo feere kasoro ut'a kalamawa?

Mohamed Ali Bacili :

A ka ca a la yuruguyurugumogow ni duguden dōw de bē je la ji jukoro. Dugukolo dun ye foroba de yen an ka cikedugu la. Foroba te se ka feere ni mogo kelen-kelen ka dijne te. Ni foroba tilala, n'a ka di mogo min ye, i b'i ta feere. Nka i t'g se ka mogo were ta feere kasoro o tigi ma dijne n'a ye.

Bamako pankurunjiginkene n'a lamini dugukoloko mankan be dakun jumen na bi?

Mohamed Ali Bacili :

A geleyalen don fo ka damateem. A jirala sariya fe ko pankurunjiginkene lamini ni kilometer 7 ye, so man kan ka jo yen. Mogo kelen be ka sow jo o yorow kono, u bē ka sow jo ka taa a fe halibi. U bē k'o baara in ke ni Sirakoro Megetanna dugutigi ka dijne ye. Bamako meriba Adama Sangare, a bē ka ke n'o fana ka dijne ye. Goferenaman ye dabali bētige mogoow ma son ka wuli. Ala m'an kisira ni pankurunkasaara kera don minna, a bē fo ko goferenaman m'a jo a joyoro la. Geregere bētige turu be da goferenaman kun. Ni goferenaman ko mogoow ka wuli fana, u te son, bawo u ka fo la, nin te goferenaman da, kan t'a da, se t'a ye dabali t'a ye.

Goferenaman ye wulikajow ke

walasa ka mogoow lawuli ka bo Solomanibugu, o ma taa ne bawo diinemogow jora u ko koro. O ye dannaya ni sutura bo goferenaman kan. N taaleñ pankurunjiginkene lamini na kuma nognonya ni segesegeli la, wajulikela dōw ye mogoow bila ka n danga walasa ne ka bo goferenaman na kunkelen. Ne koni hakilla ye min ye, mogoow ka wuli ka bo faratimayoro ninnuna i n'a fo sariya y'a jira cogo min na.

Jatemine na, a bē se ka fo ko mogo si tulo t'i la, o bē cogo di?

Mohamed Ali Bacili :

Kojugute dabila a yere ma, faamuya te soro n'i ma kuma. Ne b'o baara de la faso togo la. Jamana sariyasunba be n kokoro. Ni jamana ma sariya labatoli wajibya, sariyasosolaw, sariyatjenawanisariyantaw bena ke jamana ye, oyejamakanobannen ye.

Yala a bē se ka fo ko jamana desera k'a jo a joyoro la nin ko ninnu na wa?

Mohamed Ali Bacili :

Jamana m'a ban k'a jo a joyoro la. Anw nana fanga la kasoro mara te jamana kono, yeresagoke ni warininkojugu, olu no njenen tun don. Tijenika nogon ni njeniye. Akobe

ka file ji nemajolen na nka diyagoya ye sariya bolili ye.

Baara teliman jumenw b'i bolo sisan dugukoloko la?

Mohamed Ali Bacili :

Baara teliman min be yen, o ye ka jamana taaboloba dantige dukoloko la. Ossebenba te jamana bolo folo, o de kama baara caman be ka ke kunfebara ye. Ossebenba in bema dugukolotigi n'a ka hakew dantige, ka sigida lakodonnen ka hakew dantige dugukoloko la, ka jamana yere ka hakew dantige.

O baara ninnu keli fanga b'i la wa?

Mohamed Ali Bacili :

Ni baarako fora doron, mogoow hakili la warde b'a bec njenabo. A dōw be njenabo ni hakili ni cesiri ye. Ko jugu ye mogo karamogo ye. Mogo ka here be min na n'a ma fili o ma, baara jena. Nka n'i filila i yere ka here ma, lafaamuyali de y'o fura ye kudaiy kudaiy.

E yere fe lajiniw bē se ka sabati wa?

Mohamed Ali Bacili :

Lajiniw be sabati bawo kunnafoniw

be di, u bē jensen fo cikelaw k'a dōn min y'u ka here ye, min t'u ka here ye. O bē bē ke ni jamana ka deme ni sariya batoli ye.

Nafa yera i ka baaraw la wa?

Mohamed Ali Bacili :

Osse! Bawo yuruguyurugumogo caman sirannen don. U ka natolow be ka tje, u jigiw be ka kari. U be k'u sensumaya. Ukojugukejogon minnu fana b'an ka sigidaw la, bonya ni tanga be ka bo olu kan.

I ni cakeda jumenw bē ka je ka nin baara ninnu ke?

Mohamed Ali Bacili :

An ni jamana mara ni desantaralisason minisiriso, Taamako minisiriso ani Sariyako minisiriso bolo be nogen bolo. Kelennabaara te. Mali kono, kiiro minnu be sariyaso la bi, keme o keme, bi seegin (80) ye dugukoloko ye. O b'a jira ko jamana kunkankow la, dugukoloko ye ko gelenba ye.

Fatumata Mayiga ye kumakan ninnu ta
U bayelemana bamanakan na
Dokala Yusufu Jara
ani Mahamadu Konta fe

Dugukoloko minisiri ye dantigeli ke depitew ye

Hakililajigin na, sigikafoba kera dugukoloko kan Bamako san 2009. Mogo caman bora jamana fan caman fe ka na laje in na. Kerenkerennenya la, korofow bolila fen min kan, o ye baara suguya min be se ka ke dugukolo la faantanya keleli hukumu kono, ka dugukolo topotocogo kura dantige desantalarizasongo siratige la, ka dabali tige min b'a to fognogonk be se ka nogoya dugukolo nof laadaladugukolotioya kono ani goferenaman ka sira kan, ani kadabali tige, min b'a to dugukolotigi hake an'a labaaraabaa hake doncogo kan.

O sigikafoba min kera dugukoloko kan n'an bora k'a lajiniw dantige, olu bē dakun jume. hi? Depitew de tun b'a fe k'o dōn. O de koscii u tun ye wele bila dugukoloko minisiri Mohamed Ali Bacili ma, a ka na Bulonba kono, ka nefolik. Uye nininkali caman semé a la. Munna n'innu kera olu te ka sira soro? Goferenaman tun y'a jira k'a bera dabali tige min b'a to basigi ka don dugukoloko la; a tun fora ko baara suguya minnu keli ka dabila dugukoloko la folo, ko dantigeli kura bera ke dugukoloko kunkan, ko laadaladugukolotigya taabolo bera faranfasiya, ko goferenaman fana bera a joyoro dantige dugukoloko dicogo la, ka fara Solomanibugu soci kunkankow kan. Nin bē nininkali kera dugukoloko minisiri la.

Jaabili la, minisiri Mohamed Ali Bacili y'a jira ko fen min ye dugukolokokuma ye, o nafa bē Maliden bē kan. A k'ale ka jate la, lajini fen o fen kera

sigikafoba senfe, a bē njenaboli sirilen be wariko, mogoow ani feerew de la. Bacili ka fo la, a don ni bi ce waleya dōw be senna. I n'a fo dugukoloko ani sigiyoroko sariya latilenni, kunnafoni sorocogo do sigili senkan, titiri fonsé fen o fen be Bamako ani Kati maraw kono olu foto be ta ka lamara yen. A k'a tēna meen fana nēmogoyaso fila bera sigi. Soko ta ani dugukoloko ta. O naniya in sariyaseben yere be munumununa mogoow ni nogon ce kaban walasa u ka se k'a kono kona faamuy.

Minisiri y'a jira, ko fen min ye komini kelen ka dugukolo hake dantigeli ye, o te taa a sabatilanw k'o. Goferenaman be k'a hakili jakabo a waleyacogo juman kan. A tun ye sefawari miliyari 33 lajini ke; nka min soro folo, o ye miliyari 1 ye.

A y'a jira fana, ko cakeda yamarualen do sugandira walasa ka dugukoloko sariya kura laben. Obaara mana ban, ojaabiw be dajira minisiriso tow la, minnu ka baara te taa dugukoloko ko. Baara ketaw be ka bo a dafé dōonin-dōonin. Minisiri y'a sinsi fen min kan kosebe, o de ye mogoow k'u hakili to faantanw ka hakew la, ka laadaladugukolotigya hakew sigi. Baara suguya dōw be yen a jirala k'olu kana ke dugukoloko la folo, a k'o sariya tara kabini ale ma na goferenaman kono dugukoloko minisiriya la. Minisirisariya do de tara ka do fara o sariya in kuntaala kan. O kow waleyali bora a dogo koro folo.

M.Sise
Dokala Yusufu Jara

Baloko juman (3) :

Nogo ni bagaji

Jatemine y'a jira ko cike cogoya min be bange hadamaden ni baganw ka kencya sabatilia, n'a te dugukolo laafu, o ye cikecogo ye min be sinsinsigida n'a lamini lakanani kan, dōw b'a wele ko sigida lakanani walima sigida yere mahoronya sene.

Sigida lakanani ani sigida yere mahoronya sene lakanani don dijne tonbaw fe, i n'a fo «Fawo» (FAO) k'a ke cikecogoya ye, min be se ka jo dijne ka baloko koro. A kecogow be sinsin feere dōw kan minnu be tali ke cike laadalafercrew la :

- a bē sinsin farafinnogo ni sigida nogow kan,
- ka banaw ni ntown kunben n'an ka laadalaferakelifeerew ye jiruw la i n'a fo malijirinin, foronto, layi walima jiri suguya werew;
- senekecogo do fana be yen, n'o ye senefenw farafaraliye nogon kan kene kono, ka fenfenantagenew sene u nof foro kono walasa ka sumanw lakanana;
- foro be se ka laben fana ni kabakurusiraw ni balanw ni jirikenesiraw ye;
- dingeninkonosene, an ko o min ma "zayi", o fana ye sene kecogo feere do ye,
- binbalan feere be do bo foro jikomago la ni sumaya marali ye foro kono.

Sigida lakanani ani sigida yere mahoronya sene ye sene kecogo feere caman de faralen ye nogon kan min be den. Sigida lakanani hakilla kan. Baloko yere tigya ye hakililaba ye dijne baloko sabatili dennen don min na. Cikelaw ka yereeta n'u ka dontaw dondalali be fara o kan.

Berisoni Tarawele "ka sigidalafen duntaw"

A' ye Kibaru san k'a kalan

Furumuso ninincogo Fuladugu -Kotuba

Ne bëna kuma Kotuba furu ninincogo kan. Denfaw be nininka folo, ni ce ka woro te u denmuso kunkoro. Ni jaabi soro ka ce were k'a woro te a kunkoro, du min b'a fe ka furu ninin, o dutigi be woro san ka di a ka kabilä ce do ma, k'o bila musoninin na.

O taama bee be ke sutura la sanni ka se muso labilali ma u ye. Odibilataama be ke ni woroboko 3 ye. A kelen o kelen, woroden 11 be taa a bolo.

Musoninnina be taa jigin cogo min kan n'o ye furusentigi ye, o be woro ke filenjeninkonka jik'a kanka

Faraban Balo

taa o di muso faw ma. N'o taama siye 3 dafara, a naaninan a ni woro caman be na; sabula o be ben muso labiladon ma. Denfaw b'u

kumajogon bee wele o kene kan. Woro do be di o bee ma. Musoninnina ni sise 2 fana be na a bolo. Dononkoroba 1 ani sisemusoba 1.

Sisemuso be faga k'o tobi. Sise ko be di muso nininta yere ma o k'o dun. N'o kera muso be labila a ce ye o don kelen na. N'a y'a soro muso in kogolendon, sira be dia ma a ka to ka taa si a ce fe n'u be dugu kelen kono. Nka n'u te dugu kelen kono, sira be dice fana ma a ka to ka taa si a muso fe yanni ka kono ke.

Musolabilalen kofe a ce ye, woroci be ke. O woroci kene kan, furunafolo sarata hake

be fo celakaw ye. K'a damine o donna, furunafolo mana se ka sara ka ban, kono bedogoda.

Kono su folo jenaje be ke muso faso la. Ni dugu jera kabilatigi be ce fila ni muso fila da kolomuso kan ka taa a di a celakaw ma ka ben ni alamisa fitiri ye. Kono to be taa laban cela la. Juma sogoma, celakaw be taa u buranw fo u jatigila la dugu kono yen. O foli be ke ni bakorom kelen ye ani woro caman. O ba in be faga ka tilelafana tobi.

Wula fe, mogo 4 minnurdara konomuso kan ka na, ce fila

minnub'olula, olube dantigeli ke. Fawyelaadilikanmindon u da ka fo u buranw ye, u b'o lakali kene kan. O senfe celakaw fana b'u ka laadilikanw fo u kuranw ye. U fana t'a fe u muso n'a somogow ka min k'u la furu kono, u b'o fo.

Nin waati b'a soro wulalafana do be ka tobi.

A be fo o dumuni in ma «sennasegindumuni».

Woro, fabonyawari ani babonyawari be da o dumuni kan ka taa di buranw ma. O ye kono bannen.

**Faraban Balo ka bo
Fuladugu-Kotuba, Kita**

Furu kecogo Nogolaso, Sanzana komini na Sikaso

Ne bëna kuma an ka sigida furu kecogo kan. Anw fe, laadalafuru de kebab ka ca koscé ka teme kognkela kan. Sigida dow yere la, san kono furu be damine fo k'a ban, a kelen te ke kono ye. Anw fe laadalafuru kuntaala ye tile kelen ye. An be merilafurusiri ni silamefurusiri fana ke. Nka a fila bee be dogoda ka ben furu don yere ma. Furu be damine ni mamineni ye anw fe. Musomannin be mamine kabini a fitin. Ka to k'a fiyerebo san o san. N'a si körabayara ka se furuli (celataa) ma, a maminece n'o y'a furuce ye, o be taa ni kolonkise keme duur (500) ye. Okolonkise be don dalifini kono ka gese ke k'a meleke, k'a dilan k'a koori i n'a fo

denmisenninw be fininkolonbalon dilan cogo min na. O be wele ko npogotigikorobore.

Nka an be don min na kolonkiseko kera laada ye. A soroli mannogo. Waridebilala a no na. Kolonkiseko bolen koyen, celakaw be taa ni labilalisaga ye anisise 4; dow ta ye sise 2 ye. O fana kofe, furu yere be soro ka damine, n'oyecelataa ye. Ofurumana dogoda, n'a to tora tile kelen ye, celakaw be taa u burunnakwa ninika n'u ka furu bëna bo. Ni buranw ko furu be bo, celakaw b'u laben furu kama. Ni furu ye sini ye, bi wula fe u be tobili ke ka taa o di u muso baw ma. Ni dugu jera, furutaama be soro ka damine celakaw n'u buranw

ce. O be damine ni denfaw foliye. Sefawaridöröme keme (100) walima keme fila (200) be da woro kan ka taa o foli in ke.

Dumuni were be tobi celakaw fe ka na di buranna na. Obekéka bennitilefafa walima wulajafana ye. Akera to ye walima kin, a wajibiyalen don a ka ke dumunimin 7 ye, an'o naminen 7. Sogowalima jegc be k'o naminen kelen-kelen kono.

Ni taa be ke o dumuni di, deben kelen, kogobge kelen, namaku sègi ne kelen, tulubara kelen, jo walima kaba segi ne kelen, sunbala ani nkaninfin be fara o kan. Denfaw foliware sefawari döröme ba naani ani keme

Daramani Sise

duuru walima ba naani be da olu fana kan. Döröme keme wooro be laban ka da u kan; o ye segesongo ye.

Muso tenenmusow n'a balimamusow de be sege (safune) dilannitulubaradilen ye. Keme wooro in be k'o musakaw ye. Ni safune dilanna ka ban, o be taa di muso ma a ccla la. Nka n'a

y'a soro temenmusow ni balimamusow ye safune dilan kaban, tulubara min nana o ni keme wooro be diu ma u ta jurusara ye.

Nin laadalafen minnu kofolen file, olu dili kene kan, celakaw b'u muso nini u buranwfe. Olube sink'a labila u ye. U be taa n'a ye u ka so. Furu ko bee bannen y'o ye.

An koni be don min na, muso mamineni be jini ka dabila k'a sababu ke lakoliko ye. Denfa caman te son ka musomannindorfurulabilen n'a ma desse kalan na walima ka tila kalan na. Osiratige la, lakoliko kelen be sababu ye, ka mamineni nogoya anw fe.

**Daramani Sise ka bo
Nogolaso, Sanzana komini
na Sikaso**

Dannabaliya ni nata b'a la ka furu geleya

An be don min na, furu b'a ka la geleya, fo a be jini ka negebo mogocamanna. Folo, furu tun be ke bonya ni dannaya ani kotojogontala kono. O ye furu barika. Dentigw tun'u denmuso di mogoma kowarib'a fe walima ko nafolotigi don, walima ko faama don.

Ce ka sekonafolokola an'a ka baara keta, olu jininkali tun te ke furubulon kono folo. Mogo danbe n'a ka horonya an'a bokolo de jininkali tun be ke; walasa k'a sermentiya n'a ye mogo sebe ye.

O jininkaliw kun tun ye, Ala k'an n'a ce janya, ni ce fatura, a ka don a tuma na ko mogotigi don, k'olu be son ka joudenmuso demeni koro n'u tora sigi la pogon fe.

Nin waati li mogow tun be maloya ka saameya pogon

ma. I n'i buranke walima i buranmuso tun mana pogon ye, i tun te son a' ne ka ben siye fila. I tun b'i kun biri u koro. O b'a soro u ye fen numan di i ma. Ce somogow ni muso somogow beet tun be pogon mine n'u bolo fila ye.

Nka an be don min na furu kelen be nata anidannabaliya ye. Denmansa bee sako don k'a denmuso di nafojabati ma. Danbe ni horonya dara kerete. Musow yere te danbeko ni bokoloko la bilen. U bee hamie ye fenko ye. Fen min jininkali be ke furubulon kono sisan, oyewariko, baara keta ani duko ye. Ni ce in sigilen be wula kono walima duguba kono. N'a be tunga fe Faransi, Esipani walima Nansarajamana do kan. Ni nin sarati ninnu ma sabati ce min na bi, o sen te furuko la.

Kabinidentigwye ninwaleya in damine, cew fana donna kalabanciya la. U b'u yere fo walasa u ka se ka muso soro; halii ni muso donna ni folenw ma ke tige ye, a banna. Nata ni dannabaliya Alako la, olu nana furu barika ban, ka furusa caya. Somaw ni moriwsakosorola. Furu mana dabo, walima furusa mana

Isa Jalo

kunbo, bee be wuli ka somaw ni mori segeré. Kasoro furu jujonna nkalon kan, k'a lataama nata kan.

O somaw ni mori minnu fana be balo o cogo la, olu b'a la ka furuko to nooni. Furamuguw be dimusow ma u k'o k'u cew kono.

A tun be fo seba te fen jugu yegeyege ka bila a den koro. O te bi denbaw ye de. Wa o la n'i ye badennin ye taaran jukoro, kana jininkali ke. I kun jan. A ba be bon sanfe.

Bonya te musoce n'a buranwce tuguni. Atedowere fo, ku u denmuso be k'a senda a mansaw sendayoro la. N'o ye natabaya ni tijeni sira ye.

**Isa Jalo ka bo Kadugu,
Dugabugu komini na Kati
mara la**

Kalan, kalan. Bee ko kalanbaliya ye dibi ye.

Nka lakoliko ka lejini ji nemajolen na.

Bi lakoliko geleleya koyi. Lakoliso be ka caya.

Karamoga be ka damateeme. Kalanden ci t'o la.

O bee n'a ta, kalan dönbä, kelen-kelen.

Lemogow, an t'a ko laje, Do kera sa koyi!

Min be se min na, o ka bila o la,

Min ka hake ye min ye, o ka di o ma.

Sentanw ka ketaw ka, nejira u la.

Nansarakalan ne be jini ka tunun Malidenw na pewu.

Mari Jara kalan kolsibaadon ka bo Sagabala, Kolokanin

Poyi : Nansarakalan

Kalan, kalan. Bee ko kalanbaliya ye dibi ye.

Nka lakoliko ka lejini ji nemajolen na.

Bi lakoliko geleleya koyi. Lakoliso be ka caya.

Karamoga be ka damateeme. Kalanden ci t'o la.

O bee n'a ta, kalan dönbä, kelen-kelen.

Lemogow, an t'a ko laje, Do kera sa koyi!

Min be se min na, o ka bila o la,

Min ka hake ye min ye, o ka di o ma.

Sentanw ka ketaw ka, nejira u la.

Nansarakalan ne be jini ka tunun Malidenw na pewu.

Mari Jara kalan kolsibaadon ka bo Sagabala, Kolokanin

Kalankene n° 164nan :

Dajé togomaw ani kɔrɔnɔgonmaw.

Dajé dōw be bamanankan na, u sebencogo ye kelen ye, u fccogo ye kelen ye, nka u koro te kelen ye. A be fo ou ma dajé togomaw. Dajé dōw fana be yen, olu koro ye kelen ye hali n'oy'sa soro u sebencogo n'u fccogo te kelen ye. A be fo ou ma kɔrɔnɔgonmanw.

Togomaw ni kɔrɔnɔgonmaw ye kalansenw ye minnu be soro «BamanankanMaben» konoka jesin karamogow ma.

A sebenna Noriwezi jamana, Faransi ani Mali nininikelaw fe san 2006

1 - Dajé togoma misali dōw

«ku» min ye senefen ye ani «ku» min ye bagan fari yoro do ye, a be se ka fo k'olu ye togomaw ye, bawo u sebencogo ye kelen ye, u fccogo ye kelen ye wa u kanhake fana ye kelen ye.

Kɔlsili : N'i ko «Kana maga nin Ku in

na de!».

Ku jumen ko don?

O don ka gelen n'u t'i nekoro bawo dajé togoma fila faransifi man di ka bo nogon na n'u t'i nekoro, walima n'u ma bila hukumu do kono.

Dajé dōw be yen, olubil'n'a togomaw nka togomaw te, bawo danfaranin b'u fccogo ni nogon ce ni kanhake ye.

Misaliw :

So (bagan, yelenkanfen) ani so (du, mogo dagayor). Ninnu te dajé togomaw ye bawo u fccogo te kelen. (A y'u fo k'a laje walasa ka n ka kuma sementiya). So (bagan) o kanhake jiginnen don. So (siso) o kanhake yelenken don.

O cogo kelen na, basi (dunfen) ani basi (joli), olu te togomaw ye.

Kala (maramafen) ani kala (nokala), olu fana te togomaw ye (A y'u fo k'a laje walasa ka n ka kuma sementiya). Ni dajéw fccogo te kelen ye k'a

sababu ke kanhake ye hali n'u sebencogo bolen don, o b'a jira k'u te togomaw ye.

Misali minnu filc nin ye, olu koni ye togomaw ye :

Fa (bana)ani Fa (bangebaga ceman) olu ye togomaw ye.

Sira (taamayor) anisira (min be min).

Olu ye togomaw ye.

Saalen (jegc) ani saalen (wusuru).

Olu ye togomaw ye, adw.

Nin misaliwla sebencogow ni fccogow ye kelen ye, togomaw don.

2 - Kɔrɔnɔgonmaw

Kaba (balo)

Maajo (balo)

Kaba be fo yoro caman, senefen don.

Maajo be fo ka caya Segujamana kan.

Nin fila bee koro ye kelen ye.

Misaliw wew :

Ji kalan

Ji goni

kalan ni goni fila bee ye koro kelen ye nin misali fila la. Kɔrɔnɔgonmaw don.

Daraja = dawula koro ye kelen ye.

Gongon = foloko koro ye kelen ye.

Folo = gale koro ye kelen ye.

Kamikili = Kamifan koro ye kelen ye. Nin misali ninnubee ye kɔrɔnɔgonmaw ye.

Kɔlsili :

Walasa dajé fila ka ke kɔrɔnɔgonmaw ye, u ka ke koro kelen ye, ani u ka te togore kelen ye».

Wari ni pecckye koro kelen ye nka kɔrɔnɔgonmaw te bawo u te togore kelen kono.

fa ni le ye koro kelen ye nka kɔrɔnɔgonmaw te bawo u te togore kelen kono.

A sara ani a jufara, olu fana te kɔrɔnɔgonmaw ye.

Ki sigi ani kli goro, olu fana b'o cogo la.

Mahamadu Konta

Dukene n° 138nan

A jini ka dīnedon, k'aaaaa lakali i ka kōle ye :Eziputi nnn'a masakew

Bi ma kow bila senna. Don'o don tulob taa kalanso. A jini ka dīne don walasa i ka se a lakaliko numan na mobagow ye.

Folofol, a be san 7.000 bø, jamana do tun be yen, a tun be wele Eziputi. Afiriki cemanceyanfan mogow de wulila ka taa usiyo yoroinna. Unana bawoyo do jojan fe ka bo u dagayorla ka na u sigi Eziputi. Eziputi, n'a be wele fana Misirajamana, o sigibaga folowyefarafinwde ye. Uka masakew tun be wele «Farawunaw».

Ba belebele min be Eziputi ceci, k'a damine a woroduguyanfan fe ka sefo ke nekayanfan, ka taa bila kogoji la yen, o be wele Nili.

Djé kono, ba minnu ka bon n'uka jan ni ba bee ye o do ye Nili ye. A janya ye km 6.700 ye. Ba bolofarra fila de faara nogon kan ka ke Nili ye.

Fol be wele Nili jeman, o be Sintidala belebele do la min be wele Wikitoriya. Jamana saba jelen be o dala in na? Uganda, Kenya ani Tanzani. Bolofara filanen be wele Nili bulaman, o Sinti be bo dala do fana na min be wele Tana, o be Ecopi jamana kan. Oba bolofara fila be fara nogon kan Karitumu Sudan jamana kan, ka Nili belebele yere ñange. O Nili in de ye Eziputinimayoroye, jikantaamakosira kan, soro sira kan, ani dunkafa sabatili sira kan.

Eziputi ye dīne mara folofol k'a sababu ke Nili nafaye. San osana be nogon don forow koro, k'u son ji la, ka dugukolo sinsin. Eziputi dugubaw, a batikesow, a masakesow an'a kaburubaw, olu bee de jora ale Nili kerefela la. A labanna, folomogow ye Nili ke batofen ye ka da a nafa kan. A be nogofin min don foro kono, o laban

ye dugukolo yere fin, o la Eziputi togo folo kera kemetye, o koro ye dugukolo fin.

Eziputi masakew ye Farawunaw ye. Farawuna koro ye siso belebele» Ale tun batolen don i ko Ala jamanadenw fe. Seli, aladel, bato suguya bee lajelen tun nesinen be ale de ma

Farawuna kabilo 30 ale ye mara ke Eziputi

Nka o ta bali, Ala werew tun b'u fe yen, olu hake be se keme ma. Baara obara, kabakoko o kabakoko, o bee n'a Ala don. Ala bee ka Ala o tun ye tile ye, o tun be wele «Ere»

Sankolo Ala tun be «Ere» kunu.

«Ere» tun be jigin dugukolo jukoro tilebin fe, ka moyi sogomada joona fe koron fe. «Sobeki» tun ye Nili Ala ye, ale tun mogolama don k'a kunkolo ka bamakunkolo ye. Basiteti tun ye mogo ye, ale tun ye sewa ni nbendya ani bange Ala ye. Jakuma batolen

tun don fo u tun b'a sudon i ko hadamaden. Toti tun ye kalo Ala ye.

Folomogow tun hakili la ala de ye sebenni ni dönniya di u ma. Ozirisi tun ye sayá Ala ye. A muso Izisi tun tun b'a deme dugujukorokow ni

dibilakow siratige la. Masake alalamaw n'o ye Farawunaw ye olu lakanabaga Ala tun ye Harisi ye. Ale bangebagawtunye saya ni dibilakow Alaw ye : Ozirisi ani Izisi.

Sullamaralan Ala tun ye Anibisi ye. Nin b'a jira K'a fo ko alacamanbato te bikoye. Ninwaatiwy'a soro kerecenyé ma na folo, kuma te silameya ma.

Djé masabajamana folofolo min lakodonnen be kosebe, n'a tasiki sebenen be, o kera folofolo Eziputi ye, Farawunaw ka Eziputi.

Farawuna kabilo 30 de ye mara ke Eziputi. (A to be bo Kibaru nataw la).

Mahamadu Konta
An te nin bo gafe kono min be kunnafoni di tariki kan".

Kunnafoni surunw

Gawo, sorodasi dogotoro do fagara : Gawo mara dogotoronemogo sorodasisikunda, o tun ye Komandan Mamadu S. Kamara ye. Sibiridon mekalo tile 14 san 2016 a fagara binkannikelaw fe.

Nin ko in kera waati min kono, Gawo tun nagaminenba don k'a sababu ke denmisew ka nisongoyajira ye. Olu be wulikajo suguya bee la u ka se ka ta fara Mali lakanabaaw kan, i n'a fo Sema (CMA) ni Pilatiforomu kelecew be ka ta a la cogo min na. Kelece korow tali ka don lakanabaaw la, o be ben ni lafiya sabatili benkansében kono.

Mali sorodasi fila fagara Gawo ni Honbori furance la, Mali sorodasiw ka mobili yelenne perenbararin do kan arabadon mekalo tile 11 san 2014 sogomada fe. Koloneli Salifu Baba Dawu tun b'a la, o fatura. A ka mobilibolla sebekoro joginna. Sorodasi kelen were tora a la.

Koloneli Salifu Baba Dawu tun ye Gawo mara sorodasiw nemogow ye. A bōt tun don Gawo ka na ci do la Bamako. Gosi ni Honbori furance la Gawo sira kan, a ka mobili yelenne perenbararin do kan dugu jukoro. O foronna n'u ye. Gawo ni Honbori ce mogofagaba perenbararinw fe, o be sangá yoro min ta ma, o ye Tumutu ni Gundamu cc ta ye. Ntensu k'a duguje tarata la, mekalo tile 10, san 2016, binkannikelaw ye Banba sorodasiw dagayorò damine Gawo mara la. Olu tun b'a fe ka yen marifaw n'a mobiliw minc ka taa n'u ye. Nka sorodasiw sera k'u bali o la. Fan fila bee kono ka mogo kelen-kelen toro a la.

Mogo minnu ye mugu jugu don Koloneli Salifu Baba Dawu ne k'a faga ani minnu binna Banba sorodasiw dagayorò kan, a si kelen tigi ma dōn folo.

Agelihoki ke nekayanfan fe, kojugubakelaw binna Minusima sorodasi dōw kan. O kera arabadon, mekalo tile 18, san 2016, nege kanne 17nan waati la. Minusima sorodasi ninnu tun be ka taa ni minen dōw ye u dagayorò la, cadikaw tun don. Kojugubakelaw ye mugu jugu don u nesira la... U kelen io yoro in na mugu jugu in perenna. O be senna marifatigwiw poyipoyira mogo t'u hake don, ka mugu ci. Cadi saorodasi 5 ni tora a la, ka 3 sebekoro jogin. A no goni na somi kera mogo 3 la, olu minena k'u di fangalamogow ma wallasa k'u segesge.

Maakorobaro :
Kememeteré
Kememeteré fana ye
metere kunnasigi dɔye

Defoli : Kememeteré ye mun ye? Bakari y'a ka bimeteré da sije 10 k'a ka foro kere kelen suma. O benna kememeteré kelen ma. O la, kememeteré ye bimeteré joli ye? Kememeteré ye metere joli ye?

1. Walasa ka kememeteré hake soro sumani na, Bakari ye bimeteré da sije 10. O tuma, kememeteré 1 = bimeteré 10 ye.

2. Wlaza ka kememeteré hake soro sumani na, Bakari ye bimeteré da sije 10. Bimeteré sije 10 = metere sije 10 = metere 10 sije 10. O ye metere 10 x 10 = metere 100 ye.

Kememeteré togo be wasa ke bawo a koro ye ko metere 100 de b'a kono.

Kememeteré 1 = metere 100 ye.

Kememeteré be wele fana tubabukan na Ekitometere.

Kememeteré be seben (kem)

Ekitometere be seben (em)

Kolsilli

Ni daw be sigi katimu kono, so kelen jateden kelen. N'i be kememeteré da bayelema ka ke metere ye, i danye ka fu fila sigi keme da in kinin fe.

N'i be kememeteré da yelema ka ke bimeteré ye, i dan ye ka fu kelen sigi da in kinin fe.

1. Lyere file minnu na :

metere joli be kem 4 kono?

Kem 3 kono?

Kem 8 kono?

Kem 13 kono?

Kem 183 kono?

Kem 974 2 kono?

2. Lyere file ninnu na :

Metere 600 ye kem joli ye?

Metere 300 ye kem joli ye?

Metere 800 ye kem joli ye?

Metere 7500 ye kem joli ?

Kolsilli

N'i be metere da bayelema ka ke kememeteré ye, i dan ye ka fu fila faga da in kinin fe n'a labannen don n'ofu hake ye. Nka n'a labannen te ni fu ye, i be nkori sigi da jateden laban fila numan fe.

Misali : Metere 849 = kem 8,49 ye. metere 65 = kem 0,65 ye.

3. Lyere file ninnu na :

Kem 2 ye bim joli ye?

Kem 4 ye bim joli ye?

Kem 7 ye bim joli ye?

Kem 37,70 ye bim joli ye?

Kem 6,49 ye bim joli ye?

Kolsilli :

So kelen jateden kelen. N'i ye fu kelen sigi kememeteré kinin fe, i be bimeteré da soro. Nka ni kememeteré da ye da murumuruma ye i dan ye ka nkori lataa kinin fe ni so kelen ye walasa ka bimeteré soro.

Karamogo Daramani Tarawele
Sumanikelanw, kalan Diya, san 1998
Utikalo

Sahelijamanaw be jihadikejkulu fila ka kele tasuma kono

Kojugubakejkulu minnube dije kono, n'u be k'u ka dansagonwalew ke silamediine tɔgɔ la n'o ye jihadi ye, o ko waralen be bi kosebe. Senegali jamanaden 6 minena Nuwasoti, Moritani faaba kono. Siga kelen don u la k'u ye kojugubakejkulu do mogow ye. Moritani faamawy'udon Senegali faamaw bolo. O kera san 2016 in feburuyekalo tile 20.

Kojugubake b'a la ka sansoro kosebe Afiriki tilebinyanfan fe, k'a sababu ke jihadikejkulu fila ka wulikajow ye. N'o ye Alikayida ani jekulu min tubabukandane surunye Oyeyi (OEI) ye. Nin jekulu ninnu be ka dankari mogo tow la silamediine togo la, k'olu be jihadi de la. Faransi sorodasijekulu min be wele Barikani n'o be Saheli kono, o be ka kojugubakelaw kele; nka sababu min nana ni kojugubake ye, a te k'o jate.

Jihadi ye ka mogo were done i ka diine na a diya la walima a goya la ni mugu ni kise ye. Osiratige la Oyeyi bolofara do sigira senkan Afiriki tilebinyanfan fe san 2015 mariskalo la. Kojugubakejkulu min be Nizeriya jamana kann'a tun be wele angilekan na Boko Haram (Boko Haram). O nemogo y'a jira k'ale ka jekulu in yelemana ka ke Oyeyi bolofara ye Afiriki kono.

O Oyeyi bolofara in de b'a la ka tasuma da mogow tege Nizeriya ni Cadi jamanaw kono. A yere b'a la ka mɔɔnɔba ka don Libi kono ani Afiriki kejekayanfan jamanaw caman wrew kono. Jama min b'a kunda yenyorajetaw kan, k'olu bone u ni na. Kasoro Afiriki kejekayanfan fe yen, kojugubakejkulu were be yen, min be wele Akimi (AQMI). San 2016 in zanwuyekalo tile 15, Akimi ye dankari lotoliba do la Wagadugu, Burukina Faso faaba kono. N'o te Akimi be dansagonwalewla Mali kono a meennna. O la an be se k'o fo, ko Sahara ni Sahelikungo be jihadikejkulu fila ka kele tasuma kono. Oyeyi ka mugu ni kise ani Akimi ka mugu ni kise. Nka ubena se sorowa?

N'u kera sessofen ye, o kololo jumen bena yelen Faransi sorodasijekulu Barikani na? O min dagayoro ye Cadi jamana y'en be ka kojugubakejkulu ninnu kele Sahelikungo kono. Sababu min nana ni kojugubake ye Sahelikungo kono, o ye ko fila ye. Silamejkulu marifati. min tun be Alizerijamana na, n'o ye Zeyiye (GIA) ye, ni goferenaman sera o la san 1990 kele la, o mogo to jenseenna. Kele min fana wulila Libi jamanakutigi Muhamari Kadafi ko k'o faga san 2011, o ka kelece to jenseenna. Kadafi ye Burudame minnu ta k'a yere deme n'olu ye, kele tijenue u bolo, olu ko

seginnia Mali kono n'u ka keleminenw ye. Uye Mali kelesan 2012 ka jamana koronfela mine. Oy'a soro Burudame be wulikajow suguya bee la u ka mara tigeli kama ka bo Mali to la, k'u ka yermahoronya ta, k'o yoro in togo da Azawadi la. Jekulu min be wele tubabukan dane surun na Emenela (MNLA), o de sigira senkan Azawadi tigeli kama ka bo Mali to la.

Tuma min na Emenela n'a dembaaw ye se soro Mali sorodasi kan, u bee y'a nini u naniyaw ka waleya. Akimi ko yoro kungitiba ka wele Kafila; n'o ye silamew nemogo ye. Ansaridini n'o ye lyadi Agi Agali ka jekulu ye, o ko silame sariya ka boli yoro la. Muzawo (MUJAO) n'o ye jihadikejkulu were ye, o ko marifafeere ni dorogufere min no nenenen be yoro la, o suga ka to ale bolo.

Jekulu ninnu na, minnu be k'u merun silamediine nemma, u jigi be marafafeere ni dorogufere ka to ubolo, goferenaman togolamogo kana se yen kuma te Mali sorodasi ma. Yanni Faransi ka Mali mine k'a ta ye, koronfemara dan tun ye yoro min ye, o ka to u bolo wa nansara n'o ye Eropugun mogow ye, o si sen kana bila Sahelikungo kono tuguni.

O folen, Faransi sorodasijekulu folo min tun be wele Seriwal, dije tonba Oni ye yamaruya di o ma san 2012 desanburukalo tile 20, a ka jihadikelaw gen ka bo Mali kono. O kofe Seriwal togo yelemana ka ke Barikani ye. Sabula Seriwal seko dan tun ye jihadikelaw kelely ye Mali dɔron kono. Nka Barikani seko ye u kelely ye Sahelikungo mume kono; a foro ko nansara sen kana se yoro min na. Kelece 3.000 be Barikani bolo. Adagayoro ye Cadi jamana ye. Ab'a ka mununmununsaalow ke jamana 5 kono. N'o ye Cadi, Moritani, Mali, Nizeriani Burukina Faso ye. Faransi, Oni ani Afiriki sorodasi dow de farala nɔgon kan ka ke Barikani ye. Fanga be dije tonba Oni kelecew la; o de la u sera ka jihadikelaw ka keleminenw tige, k'u gen ka bo Mali kono, ka furancelafanga sigi fo ka jamanakutigi kura sigili kalataw labenw ke. Nka u ma se ka dankari kojugubake la jamana kono halibi. Dije tonba kelecew be se ka binkannikelaw kele ka mankan nɔgoja ani ka mogow bali ka fara nɔgon kan ka kele ke kene kan, i n'a fo jamana sorodasiw b'a ke cogo min na. Nka geleya kori be jamana sorodasiw n'u dembaa dunanw kan; sabula ni Ala yere te, donniya te mogo la ka kojugukela yelen don k'a bali a ka kojuguke la. Tuma dow fana na, dije kelecew be mangoya soro jamana dow kono ka da dansagonwalew keli

kan; ani u dɔw farali jekulu misennin dɔw kan ka sariyasosobaara dɔw ke, walima politikiko dɔw ni diinekow. O bee ye jekulu misenninw ja farinya k'u kunda Sahelikungo kan ka mogow bone u ni na. O misali do ye kojugubakejkulu Alimorabitunu ye binni min ke lotoli Aradisoni kan Bamako san 2015 nowanburukalo la ani lotoli Sipilandidi kan Wagadugu san 2016 zanwuyekalo la. A binkanni bee kera ka den jijkorokow, politikikow ani diinekow la. Alimorabitunu ye Akimi bolofara ye

Kojugubakejkuluw b'u nemada nɔgon kewale fe

Nizeriya jamana na, jekulu do tun be yen min be wele Talakawa. O tun nesinen be fanga keleli ma. O jekulu yelemana ka ke Boko Haramu ye. Mogo min ye Boko Haramu sigi senkan, o tun ye Muhamadi Yusufu ye. Alimami tundon miny'a ka kalanw ke Makanjamana (Arabi Sawudit) na. Nka o fatura san 2009 konona na. Nizeriya faamaw ye Boko Haramu sebekorø kele; nka a b'i n'a fo o de y'a bologelya ka taa a fe. San 2015 mariskalo la, M. Abubakari Sekawo min ye Boko Haramu nemogo ye sisani, o y'a yelema ka ke silamediine tɔgolajekulu Oyeyi (OEI) bolofara ye. Oyekojugubakejkulu do ye. Adonna kofe, ko Boko Haramu ni Nizeriya sorodasijemogo dɔw be je la jamanaden tow kokan. Boko Haramu be to ka denmisén kalanbaliv ta ka fara a ka kelecew kan. U b'u den ka taa mugu juguw da yorow la k'o peren ka mogow faga. I mana se ka mugu jugu hake o hake da, sefawari ba woɔro ani keme duuru (d.6 500) nɔgonna be di i ma o waleya jugu in sara ye. Boko Haramu fanga ka bon yoro minnu na kosebe, o ye Boro no mara ye Nizeriya kono; Nizerjamana koronyanfan; Kamerun jamana kejekayanfan an i Cadi jamana tilebinyanfan. San 2009 ni bice, Boko Haramu ka mogo fagalen hake be se 17.000 ma.

Kojugubakejkuluw be k'u nemada nɔgon kewale fe. Ube b'a la ka jekulu misenninw sigi jekuluwa kono. Misali la Katiba y'o do ye. Tuma caman na, u kojugubakejkulu dama be kele marafafeere sugu nɔfe. U b'u sanga nɔgon ma kelece hake tata fana na ka fara u ka cedewen kan. Bee b'a fe ka ke nɔgon te ye tow cela. Tuma dow la, benkan kono jekulu misenninw be fara nɔgon kan ka kojuguw'ke. Jekuluwa min be a kelen-kelen kokoro n'o ye Alikayida walima Oyeyi ye, o b'a jo ni kelekeminenko ni warikoye. Okelece ninnuka taakaseginw ka nɔgo; sabula

wnslaqit ilusaka

fanga bëre te jamanaw na k'u kele, politikimogow ni nogon ce fanganofekelaw fana fe, olut'a masoro k'ukeleli nejni. Faama jugudow yere b'u deme ni kunnafoni lènamaw ye k'u lasomi ko caman na.

Jihadikejkuluw fanga bë ka bonya ka taa a fe. Misali la jekuluba Oyeyi bolofara ye ninnu ye : Boko Haramu bë Nizeriya; Muzawo bë Mali kono, Ansari Beyiti Alimakidisi bë Eziputi; Mazilisi Sura Sababu Ali Islami bë Libi; Alisababu bë Somali.

Alikayida bolofaraw ye: Alisababu dower min bë Somali; Amadu Kufa ka fulakelekew Masina togo la Mali kono; Iyadi Agi Agali ka ton Ansaridini bë Mali kono; Alimorabitunu bë Moritani. Mukutari Belimukutari ye jekulu min sigi senkan san 2002 konona na n'o ye mogo minnu y'u kali nogon ye u yere joli kan k'u te nogon janfa, o ni Muzawo bolofara do farala nogon kan ka ke Alimorabitunu ye. A kolosilen don ko jekuluba min bë jekuluba misenniñ kôkôr, o bë kelekeminew, bolifew ansi warikow nenabu. Adow bë yen, olu ka minenku ni wariko sirilente Alikayida, a ma siri Oyeyi la. Dibiba b'olu ka fënw sörccogo la.

Sababu caman ye kojugubakelaw kunsin Sahelikungo ma k'a k'u dagayoro ye. A jama ka ca. O fanba ye kalambali ni segenbaato ye, politikimogow ka sira te minnu ka degun na. Kalambali ni segenbaato mako t'u yere la sanko ka mogo wëre ka ko keta jate mine. Maramafeneere ni dörögufeere, faamaw ka yuruguyurugu, goferenamanka dëse, söradasi ni lakanabaa tow ka kelekeminentanya an'u yere ka baara ketaw nedonbalya a nema, o no jenén be Sahelikungo kono. Baarakela dow labilali ka caman bo goferenamana kundoni na, o fana bë sanga la yen. O mogo minnu bolo bora baaraw la, u bë jigin fanntanya dingé dun kono k'u fara mogo dusukasilenw kan jamanaw kono. Se fosite soro o jamanaw goferenamana na ka fanga boli a nema jamanaden tow kan.

Nizeriya jamana kelekayanfan fe, Boko Haramuyejamana lakanabaaw gen ka bë yen, k'u bugu o petoröldingew dala ka petoröli bë u yereye. Mahamadu Buwari minsigira Nizeriya jamanakuntigia la san 2015 mariskalo la, o ye jamana kelekayanfan mogo ye. Ale bë k'a fanga digi Boko Haramu keleli kan ka teme uka jamanakuntigiro Guduloki Jonatani kan. Mahamadu Buwari ka wulikajo do fana ye yuruguyurugu keleli ye ka bojamana kono anik'a nini ben ni lafiya ka don jamana kelekayanfan fe. Ale ka wulikajow te ka nobo folo; sabula politikimogow döw ni söradasiñemogow döw ni jihadikelaw bë je la dogo la jamananden tow kokan. Sanga ni waati bës la u bë tasuma wuli fan do fe jamana kono. Mali kono, Amadu Tumani Ture min

ye jamanakuntigia ke san 2002 ka se 2012 ma, o ma mara mafeneerlaw ni dörögufeeralaw ani jihadikela ninnu keleli k'a kunko ye. A y'a jira ko n'u tora udagayorowla jamanakonokor fe yen u ma fen ke Maliden na, mogo fana tesa se u ma.

Burukina Faso kono, Bilezi Konpawore min ye jamanakuntigia ke san 1987 ka se 2014 ma, o ye sitaane caman tasuma dadon Afiriki kono, ka laban k'a ninia ka ke fokabenra ye o tasuma dadonnenuw dalasali la. Benkan tun b'ale ni kojugubakejkulu döw ce, u kana bin Burukina kan, ale fana te fen k'u la. Hali n'u tun ye nansara minnu mine Sahelikungo kono, ale de tun be taa u deli u k'olu bila. Nafolobaw yere sarala a döw bilali kunkor.

San 2015 kono, Bilezi Konpawore tun ye söradasiekulu min sigi senkan a ka fanga lakanani kama n'o tun be wele tubabukan daje surun na Eresipe (RSP) n'a nemogow tun ye Generali Ziliberi Jendere ye, o cira Belizigenenkonabò Burukina Fanga la. Eresipe tun kelen bë a damanafanga ye Burukina fanga kono.

Ziliberi Jendere yere delila ka fangadafirike furancelafanga kono na. Nin ko ninnu bës kofe, jamanakuntig kura sigilen ko Burukina fanga la, kojugubakelaw taara bin lolotiba do kan Wagadugu, ka mogo caman faga.

Silamedine donna Afiriki kono a bë san kemé caman bo. Bolofara ka ca a kono, wahabiyaw ni bolojiginw. Olu fana bolofara misenw ka ca. Bës tun b'a ka sira taama a fere ma yanni jihadikeli kura in ka damine. Nka silamedine bisimilayi, benbalya bë wahabiyaw ni bolojiginw ce. O kélé damineni Arabujamanaw na ka Sudan lasoro Afiriki kono.

Nin mogo min ye jihadikelaw ka

kelecew jate mine, i b'a ye k'a sinsinnenté silameya anisiyakor. Misali la hali ni Boko Haramu mogo fanba ye Kanuri siya mogow ye. Hawusaw ni Fulaw ka ca a la. A bë kerekew yere ta kosebe ka ke keledenwye. Utalenkofe ubé hakili min don u kun na, o de b'u ban u ka jamanaw faama yuruguyuruguelaw la, mogo minnu b'u yere ke maaba ye ka balo mogo tow la ka ban olu la, ka ban politikimogow namaratow la, ka tuubi ka taa tilennenya ma, u hakili bë tilennenya suguya min na.

Fen min ye kojugubakelaw ka musakako ye, o b'u nemogow bolo. A nafoloko bës bë teme olu ka bolo kan. A sörccogo ka ca. Maramafeneere, dörögufeere, u bë nsongsor min bin dugumogow kan, u bë bin mogow kan ka fen minnumine olula, ubé nansara minnu mine olu kunmabowari, bolomafara min bë di u ma u kanubaaw fe, setigijamanaw walima setigiekulu minnu b'u sara ka bila kojugukew la aji politikimogow ni söradasiñemogow minnu bë faso nafolo yuruguyurugu ka di u ma. Dije kelen be fenko ye nafa kama. Nin nafaba min bë soro kojugubake la, ne ma da a la k'a dabilali ye sini ye an koró de. Dancekokèle minnu bë jamanaw pi nogonce Sahelikungo kono, ojutayoro kajan. Nansaraw nana kele bin Afiriki kan k'a mine k'a mara, u ye tugu - tuguni bari - bari ke. Yeremahoronyaw sorolen, yoro dow k'olu tun be jamanaw dëf walima mara dëf; yoro dow fana k'olu tun y'damanajamana ye yanni nansaraw ka na. O dancekow ni yeremahoronya kura jinini kelew be senna jamana caman na.

Misali la Nizeriya ye jamana misennin caman faralen ye nogon kan ka ke jamanabu kelenye. Boko Haramude ka kalifa tun be Sokoto ni Kanem-Borou jamanaw kunna folo yanni angilew k'u kele k'u mine ka fara

nogon kan ka Nizeriya ye. Kalifa ye silamedineñemogow ye arabukan na. Mali fana kono; Amadu Kufa ka jekulu tubabukan daje surun ye Efélémi (FLM) ye. Ale ko Masina tun ye fulajamana ye folo. Ko san 1900 waatiw y'a soro silamejamana don, min sigira senkan ni jihadikeli ye. Masina sigilen, a tun b'o b'io jihadikeli kelenw ke. N'a ye dugu min kel k'o mine, o mogow bë k'a jaonw ye. A tun b'olu feere ka nafoloba soro o la. Nansaraw de ye Hawusaw ka kelebolo su ka bila Masina na k'a ci. Nansaraw ma jihadiko jate mine a tuma na; kasoro arabufaamaw b'a la k'u bolo don a kori ka fanga don a la kosebe ni waribaw donnou ye misiriñ ni mandarasa camanjolidafe. Omusaka ninnu dira Makau, Katari ani larabujamana werew banki fe. O jenogonya bë larabuw ni Maroku ce, a b'u ni Emenela ce Mali koronyanfan fe. A bë se ka ke o jenogonya bë Alizeri söradasiñemogow ni kojugubakejkulu Akimi fana ce. Alizeri ni Maroku ce benbalya b'o sementiye. Sahara Okisidentalni tun be Esipani jamana ka mara kono. O kelen k'a labila, tubabuw y'a mine ka fara Marokukan. Tuma minna Maroku y'a ka yeremahoronya ta, Sahara Okisidentalni bë ka Maroku kele a fana ka yeremahoronya nofe. Alizeri de b'a la ka Sahara Okisidentalni deme cogo min na o be se k'a ka yeremahoronya soro. Hali jihadikeli minnu bë Iraki, Libiani Sirijamanawna, n'i yelarabu senbo o la, u dembaa be dgogoya. Kojugubake in n'o ye jihadiko ye, a kololo ka jugu Afiriki ma fo kadtante. Jamanakuntig minnu bë fanga la, a b'olu gili sebekoro banban, hali n'u ka sarati dafara jamana kunna, u te son ka fanga bila mogo wëre ka yelen. U bë soro ka faso nafolo buru k'u y'a donlakana dafe. Yiriwalibaara fosi te ke n'a ye. Benbalya bë laban ka fanga soro jamana kono ka fara faantanya ni denkerefe kan. Jamana sörorsira bës bë don bogo la kele fe. U bë tasuma don duguw la k'u ci ka mogow faga. Minnu sen mana se k'u yere tila olu bë jenseñ-djé nefe. N'o

A to be ne ñnan na

«AMAP» kuntigi
 Usumani Mayiga
Kanw kunnafonisébenw
baarada kuntigi
 Ñlanze Samake

Kibaru

BP : 24 - Telefoni : 20-21-21-04
Kibaru Bugufiyé Bosola
Bamako - Mali
Sébennijekulu
 Mahamadu Konta,
 Dökala Yusufu Jara
Labugunyoro : AMAPU gafedilan
 baarada

Le 7nan to

kera sigida caman be lankolonya. Binkanni minnube ke kojugubakelaw fe, o be laban ka hine ni makari ban mogow dusukunna, ka bisigya sinsin mogow ni nogon ce. Mogu te da mogo la bilen. Bee be jore n'a yerekun ye. Jamana yere soro be dogoya, sabula wari min be soro yorolajetaw la, o dabilali fe fen tenu soro. Hali minnu bena baarabaw ke jamana kono n'u ka nafolo ye, olu be sira ka na; demebea tow kerebete. Kelew koson mogo caman b'a sigiyoro bila. Ninwaleyaw tunkundalene be jamana minnu kan san 2016 kono na, o ye Konowari ni Senegal ye, k'a sababu ke laadalatow fanga bonyali y'o jamana ninnu koro. Jihadikelaw bolo, o tonw n'olu ka diine taabolo te ben nogon ma. Senegali denmisene hake min be Oyeyi ka kelebolo kono Siri, dan'tola. Dabali kologirinw be ka tige walasa ka jamanadenw kisi jihadikelaw mantoro ma Konowari ni Senegal kono. Sabula jamana minnu faralen be Faransi kan ni jihadikelaw

k'u ta to u si la, o jamana fila in b'o la. Nansaraw yere te kan kelen kan kojugubakelaw in na; sabula nansarajekulu n'o tubabukan dane surun ye (UE) ye, o te ka deme fosi don Sahelikungo jamanaw kojugubakelaw sorodasiw la. A togolosorodasi fana t'a la. Ni deme be se ka don desantalarizason fanga walangatalila Sahelikungo kono, o be son ka ke sababu ye ka nogoya don kojugubakelaw kun na. Eropu ka nafasoroyoro ye Afiriki ye. A ka feerekeyoro don, a b'a dugujukorofew labo ka t'u bayelema a yere ye. O de koson Eropu be k'a disi da Sahelikungo lakanani na. Walasa k'o naniya in sabati, a wajibiyal don ka musakaw don jamanaw sorodasiw labenni n'u ka minenku dafe. O ka nogo a ma ka teme sorodasiw bilali kan ka taa lakanaw sabati jamanaw kono. Lakan sabatilan juman ye sigidaw lakanabaaw ye waati kuntaala jan kono. Sanga ni waati bee la nafoloba be ladon Afiriki kono. Tungarakew,

kenyerreyew, larabujamanaw masakew ani jamana were minnu be goferenamanw bolomagen u ka yiriwalibaaraw waleyali la. Demewari minnu be bo kokan, do de b'a la ka fara o hake kan ka taa a fe. Nka u be di jamana minnu ma, a fanba y'a dibaaw ka nafasoroyoro ye. Misali la Faransi be demewari min di jamana ma yiriwalibaaraw waleyali hukumu kono, i n'a fo sen, baganmara ani monni, o be nafolodilaw ka nafako sementiya. A hake ka dogo y'e dogoya dan ye. Sahelikungo jamanaw dun ka jetaa sirilenb'o baara ninnu yiriwalila.

Kasoro n'a ma ne k'i sago ye jamana demeni ye a nema a ka taa ne, i b'a deme a ka denmisew ka baarasoro n'u ka ketaw yiriwali sira kan. Sabula yanni san 2050 ce, denmisene hake bina sigiyoroma fila. Ni deme be nesin a donda juman ma, goferenamanw be se ka nafasorobaarabolow sigi senkan, min b'a to denmisew ka baarasoro be nogoya.

Filip Hugon
Dokala Yusufu Jara

Dabali tigelenw walasa ka caman fara Kooriseneennaw ka soro kan

Semudete nemogoba Modibo Kon

Fenminye tarakiteri 1000kunkanko ye, minisiri Kasumu Denon y'a jira hakililajigin na, ko goferenaman b'a songo tilance sara. A to tilance a sanbaa b'o sara. N'i y'o songo in kkeeserada, a be folo ka 20 sara. O saralisben be di a ma banki la, wari bilala yoro min na. Eresi min be di a ma yen, o be fara tarakiteri nininisbenw kan. O nininisben min be seben bolo la, tenbburu bi naani ta be noro la ka cisene minisiri ma. Fen min'y'a songo to kemesarada la 30 ye, o be sara san 4 kuntaala kono. Hali ni fen be faraaa o sarati in kan, o cayalenba ye ssan kelen ye.

Tarakiteri minnu fanga ye so 80 ye (80 C v), o kelen be feere sefawari miliyon &6 ani 86.200. Goferenaman b'o jo'n'o tilance miliyon 8 ani 43.000 saralye. A sanbaa b'a to tilance sara. O yere la a be folo ka miliyon 3 ani 57.700 sara nebilaye. Oy'a ka sarata kemesarada la 20 ye.

Fen misennin werew be yen i n'a fo motokiliteri, maloworjan, malokannanw, malogonilanw. Jamanakuntigi yere ye nin naniya in siri walasa ka senekelaw lafiya. Jamana bina musaka min don senye yiriwali dafte ninan, o be se sefawari miliyar 38 ma. O musaka in kemesarada la, 1,7 be don monni kojew dafe, a to kemesarada la 88,7 be don senye kojew dafe. Ob'a jira ko min be don ssene dafa, o be ben sefawari miliyar 33 ma. O hake in na miliyar 13 be taa kooriko dafe, a to miliyar 20 be ddon malosene ni josenenifenserneta werew dafe. Nin y'a ye ko nin wariba kofolen in be don koorisene dafe, jamana be nafa soro senefen kelen min na kokano dey'ale ye.

Moriba Kulubali Dokala Yusufu Jara

Kalo farikolonejaje kibaruyaw

- **Sitadi Maliyen fana binna :** Mali ntolatanton minnu tun be ka fasojoyoro fa Afiriki ntolatantonw ka nogonkunbenw na olu bee binna. A tun to, toro Sitadi Maliyen min ye, o fana senbora tulon na ka da a kan a ni Maroku ntolatanton FUSI ye nogon soro Bamako yan sibiridon mekalotile 7, o kera 0 ni 0 ye. Komasegin na Maroku, a gosira 4 ni 0. Bi-bi in na ntolatanna nenamaw te Mali ntolatantonw bolo. Walasa ka Afiriki Kupu do soro, a te ne fo i ka nafoloba de bo ka ntolatanna nenamaw san, ka degelikaramogo nenama ta ani ka to k'i yere sifile sine caman kofe ntolatantonw fe. O se te Mali ntolatanton si ye. Wa hali n'a se kera min ye, Ala ni nemogowka yuruguyurugu, uta nafolodon ton yiriwali dafe k'a sababu ke dunkojuguya ye.

- **Samatasege minnu si te teme san 20 kan :** Olu ka kani min ka kan ka ke Zanbi san 2017, o nebilantolatantu be senna. Moritan min ye kaboko ke ka Alizeri senbo tulon na, u n'o ye nogon soro jumadon mekalotile 20 san 2016.

O ntolatant labanna Mali kanu na 3 ni 0. Ntolatant te fosi ye ni labenw te. Samatasage mankanwyentolatantko 12 de ke, ka tila ka taa Bahareni

ntolatantola ye. O senfe u ni jamana 4 ye nogon soro : Bahareni, zapon ani Mekisiki. U ye Zapon gosi 2 ni 0, ka Bahareni gosi 5 ni 1. Mekisiki y'u gosi 3 ni 2.

- **Kameruni ntolatanna do sara k'a to ntolatant na :** a togo Patiriki Ekeengi. A si be san 26 la. A sara Urumani k'a to ntolatant na a ka ton fe min be wele Dinamo.

A y'i to ntolatant na ka yuuru a yere ma, a ma tu mogo la, mogo ma tu a la,

- **Eropu ntolatantonw :** Faransintolatanton min be wele FarisenZerimen, oye Faransikupuba 2 ta san 2016 in na : a ye sanpiyona Kupu ta ani Faransi togokupu. U ka ntolatannabba min be wele Iburahimawisi, o bora ton in na, ni

bonya ni-karama ye ani kunnawolo, nka a ma se ka Eropuntolatantonw ka kupu lase Pari ma. Alimanw ka Bayerini fana u ka sanpiyona ta. Angilejamana kan, Mansesiteri ye sanpiyona ta. Esipani, Barisa y'a ta. Itali jamana kan Zifu de y'a soro.

- **Sewiyi ye Eropaligi ta :** Esipani ntolatanton min be wele sewiyi, Ferederiki Kanute ka ton koro, o kera n'a ye Eropaligi la bawao a y'a ta siye 3 : San 2006, san 2007 ani san 2016. San 2016 Eropaligi finali la, Sewiyi ni Angilew ka Liweripuli ye nogonsoro finalila, alabanna 3 ni 1 na Sewiyi kanu na.

L. M. Jabi
B. Cero
Mahamadu Konta

Tile 35 kalanw kunceli kiimeni kera Molobala

Molobala y'e dugu ye, min be Kucala serkili kono. San 2016 mekalotile 15 kera donba ye yenkaw bolo. Sabula dugu 30 kalandenw ka bo Kucala serkili kono, olu ye nogon kunben Molobala kiimeni kama tile 35 kalan kelenw kunceli la.

Kalandenw tun ye mogo 92 ye. Muso 26 tun b'o la. Kalanden 68 ye se soro, muso 10 b'o la. Nin baara bee lajelen nemogoya tun be Kucala kalan kunceli la.

Nogondanw kera kalanje kunnasebenni n'a nininkaliw, sariyasun anijatejini na.

Modesi Balo ka bo Kucala

SAN 2016 MEKALO KIBARU KONKO

- ne 2 : «Dugukolofeerelaw te siran fanga ne tuguni» to

- ne 3 : Baloko juman (3) : Nogo ni bagaji

- ne 4 : Batakiw

- ne 5 : Kalankene n° 164nan : Dane togomaw ani korognognaw

Dukene n° 138nan A jini ka dijedon, k'aaaaa lakali i ka kol'e ye : Eziputi nnn'a masakew

- ne 6 ni 7 : Sahelijamanaw be jihadikejekulu filia ka kele tasuma kono

- ne 7 : Didien be san miliyon 60 bo dugukolo kan